

его является смещение удельного веса животных одного пола в ту или другую сторону.

Распределение гнезд за соотношением самцов и самок является биологическим явлением, регулируемым наличием половых хромосом в геноме и вероятностью их сочетания в зиготе. Поэтому факты смещения соотношения кабанчиков и свинок заслуживают серьезного изучения, а поиск научных работников в этом направлении чрезвычайно актуальный.

Ключевые слова: свиньи, поросята, половой диморфизм, живая масса, мясная продуктивность.

SEXUAL DIMORPHISM LEVEL IMPACT ON PORK PRODUCTIVITY OF THE PIGLETS

V. Mazur, Kirovograd state experimental station

This article highlights the experimental research results on sexual dimorphism impact on population adaptation & hereditary changes increase. Sexual dimorphism is characterized by sex dominance. The litter size is conditioned by the sow & boar correlation. The sex is determined by the X & Y fractions in the genome & possibility of their copulation in the zygote. Correlation ratio swap of the gilts & boars must be calculated. The scientific staff training problem in this trend is very acute.

Key words: pigs, piglets, sexual dimorphism, live weight, pork production.

УДК 636.2.082.033

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ТА ПРОДУКТИВНІ ПОКАЗНИКИ У ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ З ІНТЕНСИВНІСТЮ РОСТУ ВІД НАРОДЖЕННЯ ДО ТРИМІСЯЧНОГО ВІКУ ТЕЛИЦЬ ЧОРНО- РЯБОЇ ПОРОДИ

О.М. Маменко

Харківська державна зооветеринарна академія

С.Ф. Антоненко, Л.В. Гончаренко

Інститут тваринництва УААН

О.С. Погорєлов

Харківський національний аграрний університет

У статті викладені результати досліджень швидкості росту телиць у перші три місяці після народження як чинника впливу на їх живу масу при першому плідному осіменінні та наступну продуктивність. Встановлено, що забезпечення середньодобових приростів ремонтних телиць на рівні 751 г і вище сприяє досягненню живої маси 404 кг ($r=+0.536$) у віці плідного парування 15,9 місяця (раніше на 13-88 діб). При взаємозв'язку $r=+0.430$ живої маси корів-первісток після отелення з інтенсивністю росту, подальша молочна продуктивність за 305 днів лактації їх підвищується на 227-1290 кг молока.

Ключові слова: велика рогата худоба, телиці, інтенсивність росту, кореляція, жива маса, вік плідного парування, отелення.

Забезпечення виробництва молока на належному рівні можливе за умови уведення в основне стадо первісток, що характеризуються високими показниками продуктивності, репродуктивними якостями, здатністю народжувати здоровий

приплід. Досягнення самицями живої маси в короткі строки вирощування можливе при інтенсивному вирощуванні телиць, про що свідчать результати експериментальних досліджень та практичний досвід господарств [8].

Літературні дослідження вітчизняних і закордонних авторів щодо питання оптимальних строків парування самиць зачасти дуже суперечливі. Вирішення цієї проблеми можливе за рахунок дотримання чіткого визначення рівня годівлі телиць у різні вікові періоди. Встановлено, що залежно від конкретних умов показники середньодобових приростів телиць за основними віковими періодами вирощування можуть коливатися в певних межах [9].

Встановлено, що телиці симентальської породи досягли живої маси 450-480 кг у 19 місяців [3], однак спаровувати їх належить не раніше 18 місяців. Спаровувати телиць раніше 16-18 міс і пізніше 22 місяців - не рекомендовано.

Деякі автори [6] вважають, що за організації доброї годівлі і належного утримання телиць чорно-рябої породи можна спаровувати у 16-20-міс віці, і навіть у 16-17 міс.

Є відомості [5], про високу молочну продуктивність корів ярославської породи, яких вперше плідно спарували у віці 21-23 місяці, жива маса у цьому віці становила 320 кг (65-70 % від дорослих корів).

Більшість авторів дійшли висновку, що оптимальний вік парування телиць у середньому має бути 16-18 місяців, при цьому зважають на швидкорослості порід [1, 2, 4, 7].

У зв'язку з вище викладеним, актуальним залишається дослідження взаємозв'язку живої маси і віку плідного парування з інтенсивністю вирощування телиць у період від народження до 3-міс віку.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведені у ДП ДГ "Кутузівка" ІТ УААН Харківської обл.

До аналізу залучені дані зоотехнічного обліку за 20-річний період по 8031 голів телиць чорно-рябої породи. Опрацювання даних інтенсивності росту (у період 0-3 міс), живої маси у різні вікові періоди (при народженні, у тримісячному віці, при плідному паруванні, при отеленні), молочної продуктивності проведено за методом варіаційної статистики.

Для вивчення проведено групування даних на сім груп, залежно від інтенсивності росту телиць за період 0-3 міс.: I група - 500 г; II - 501-550 г; III - 551-600 г; IV - 601-650 г; V - 651-700 г; VI - 701-750 г; VII - 751 г і вище.

Результати досліджень. Встановлено (таблиця), що тварини усіх груп були фізіологічно добре розвиненими. Проте телиці 7 групи у період від народження до 3-міс віку росли інтенсивніше переважали ровесниць 1-6 груп.

У подальші вікові періоди такі телиці суттєво відрізнялися за відтворювальними здатностями. Встановлений взаємозв'язок швидкості росту телиць зі середньодобовими приростами: там де вища інтенсивність росту, вік плідного парування настає раніше, телиці досягають живої маси у більш ранньому віці. Телиці з сьомої групи мали вагову кондицію вище на 7,73-29,99 % ($P > 0,999-0,90$) за ровесниць інших груп у віці плідного парування ($r = +0,536$). Спостерігається така ж тенденція щодо живої маси при отеленні, відповідно на 4,05-12,74% ; $P > 0,999-0,90$; $r = - 0,856$ до $+0,430$.

Тривалість періоду вирощування телиць до запліднення по сьомій групі на 13-88 днів коротший за інші. Телиці першої групи запліднилися майже у 19 місяців, при цьому їх жива маса становила лише 334 кг

Таким чином, щодо отриманих результатів, чітко простежується взаємозв'язок і виявляється необхідність застосування показника швидкості росту

**1.Динаміка росту, розвитку і відтворювальних якостей і молочної продуктивності телиць,
згрупованих за їх швидкістю росту від народження до 3-місячного віку**

		Групи тварин					
		270					
		I	II	III	IV	VI	VII
Кількість, голів		1162	756	885	1015	1004	862
Середньодобовий приріст, г		до 500	501-550	551-600	601-650	651-700	701-750
Жива маса, кг	при плідному осіменінні	334±1,22	347±1,49	358±1,57	360±0,92	370±0,92	375±1,04
	після отелення	416±1,62	429±1,67	432±1,47	433±1,73	440±1,52	450±1,54
	матері	424±1,80	426±1,61	429±1,63	431±1,43	436±1,37	438±1,35
	коефіцієнт кореляції						
	при плідному осіменінні	-0,406	-0,120	+0,423	+0,469	+0,490	+0,523
	після отелення	-0,856	-0,743	+0,190	+0,243	+0,396	+0,410
Молочна продуктивність	матері	-0,405	+0,121	+0,269	+0,284	+0,381	+0,396
	Вік плідного осіменіння: міс.	18,78±0,10	18,37±0,10	18,31±0,09	17,48±0,07	17,21±0,05	16,89±0,04
	коефіцієнт кореляції	+0,383	+0,365	+0,325	+0,320	+0,202	+0,136
	надій за 305 днів по першій лактації	3050±28	3501±32	3809±31	3993±18	4049±19	4214±17
	жирність молока, %	3,85±0,12	3,74±0,20	3,70±0,20	3,70±0,12	3,68±0,20	3,62±0,10
	молочний жир, кг	121,27 ±1,58	130,93 ±1,30	140,93 ±1,25	147,74 ±1,05	149,00 ±0,75	152,59 ±0,75
		Коефіцієнт кореляції					
Молочна продуктивність	надій за 305 днів по першій лактації	-0,431	-0,131	-0,109	+0,190	+0,293	+0,383
	жирність молока, %	+0,420	+0,100	-0,142	-0,203	-0,264	-0,310
	молочний жир, кг	+0,420	+0,100	-0,142	-0,213	-0,264	-0,310
		-0,345	-0,345	-0,345	-0,345	-0,345	-0,345

від народження до 3-міс віку, як однієї із селекційних ознак при доборі телиць для ремонту стада, спрямованого на підвищення продуктивності молочної худоби.

За даними вибірки, із 8031 голови самиць чорно-рябої породи 2347 голів первісток (29,3 %) вигідно відрізняються зі загальної кількості уведених у дійне стадо. Досягнення живої маси 404 кг у віці 15,9 місяців дала змогу спарувати їх на два місяці раніше ніж ровесниць, інтенсивність росту яких була нижча. Молочна продуктивність їх за 305 днів лактації вища на 227-1290 кг або на 5,38-40,98 % ($P > 0,999-0,90$) ніж у інших досліджених тварин. Розрахунки свідчать, що при реалізації молока господарство має можливість додатково отримувати від 272,4 грн до 1549 грн на 1 корову-первістку.

Висновок. У гуртах худоби чорно-рябої породи при доборі ремонтних телиць перевагу належить віддавати тваринам, інтенсивність росту яких від народження до 3-міс віку становить 751 г і вище. Такі телиці характеризуються кращими відтворювальними якостями і продуктивністю: у віці 15,9 місяця мають більшу на 29-70 кг живу масу при плідному осіменінні, при отеленні - на 19-53 кг, запліднюються на 1-2,9 місяця раніше, характеризуються високою молочною продуктивністю (4441 ± 15 кг, додатково одержують 7,73-39,05 кг молочного жиру).

Бібліографічний список

- 1.Абаншин В.А. Сравнительная оценка разных типов симментальского скота на Украине: Автореф. дис. ...канд. с.-х. наук.- К., 1972.- 22 с.
- 2.Некрасов Д.К. Интенсивное выращивание и раннее использование ремонтных телок //Зоотехния.- М.,1988.- №12.- С.45-48.
- 3.Староверов М.А. Ранне парование телиць збільшує м'ясні ресурси.//Соціалістичне тваринництво.-К. 1986.
- 4.Шулімов А.Г., Головенко О.В. Оптимальні строки першого осіменіння симментальської породи в племзаводі №Червоний велетень //Молочно-мяснє скотарство.- К.:Урожай, 1972.-Вип.29.- С.50-54.
- 5.Шульгин П.С. Оптимальные сроки случки телок и коров ярославской породы //Ученые записки.- №1.- Ярославль, 1954.- С.16-20.
- 6.Эйснер Ф.Ф. племенная работа с молочным скотом.- М.:Агропромиздат, 1986.- 184 с.
- 7.Мисостов Т.А. Выращивание телок. - К.:Урожай.- 1977.- 128 с.
- 8.Радченко В.В., Лютий Ю.М. Організація раціонального використання голштинського молодняка в Україні: Монографія. – Дніпропетровськ: Пороги, 2000. – 137 с.
- 9.Выращивание телят. Методические рекомендации / А.Трофимов, В.Шляхтунов, А.Музыка и др. //Кормление с.-х. животных и кормопроизводство.- Москва, 2006.- № 11.- С. 90-94.

ВОСПРОИЗВОДСТВО И ПРОДУКТИВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ВО ЗАИМОСВЯЗИ С ИНТЕНСИВНОСТЬЮ РОСТА ОТ РОЖДЕНИЯ ДО ТРЕХМЕСЯЧНОГО ВОЗРАСТА ТЕЛОК ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ ПОРОДЫ

А.М. Маменко, Харьковская государственная зооветеринарная академия
С.Ф. Антоненко, Л.В. Гончаренко, Институт животноводства УААН
О.С. Погорелов, Харьковский национальный аграрный университет

В статье изложены результаты исследований скорости роста телок в первые три месяца после рождения как фактора влияния на их живую массу при первом плодотворном осеменении и последующую продуктивность. Установлено,

что обеспечение среднесуточных приростов ремонтных телок на уровне 751 г и выше способствует достижению живой массы 404 кг ($r=+0,536$) в возрасте плодотворного осеменения 15,9 месяца (раньше на 13-88 суток). Определена взаимосвязь живой массы коров-первотелок после отела с интенсивностью роста: $r=+0,430$. При этом последующая молочная продуктивность за 305 дней лактации таких маток повышается на 227-1290 кг молока или на 5,38-41 %.

Ключевые слова: крупный рогатый скот, телки, интенсивность роста, корреляция, живая масса, возраст плодотворного осеменения, отел.

REPRODUCTIVE & PRODUCTION TRAITS SUBJECT TO GROWTH RATE OF THE BLACK-AND-WHITE HEIFERS FROM THE BIRTH TILL THE 3-MONTHS OLD AGE

A. Mamenko, Kharkov state veterinary academy

S. Antonenko, L. Goncharenko, the institute of animal science, UAAS

O. Pogorelov, Kharkov state agrarian university

This article highlights the net research results on growth rate of the heifers from the birth till the 3-months old age & its impact on live weight gain (LWG) & production. The test data were obtained by the first successful insemination. The 751 g average-daily gain (ADG) of the replacement heifers proved to procure 404 kg live weight at the 15,9-months old age. The term shortage constitutes 13-88 days. The confidence coefficient amounts $r=+0,536$. The correlation coefficient was defined by comparison of live weight of the first-calf cows after calving with growth rate. The correlation coefficient amounts $r=+0,430$. Milk productivity ranges from 227 to 1290 kg during 305 days of the lactation period. Percentage increase forms 5,38-41%.

Key words: cattle, heifers, growth rate, correlation, live weight, reproductive age

УДК 636.2.082.453,5:619:618.14

ЕФЕКТИВНІСТЬ ШТУЧНОГО ОСІМЕНІННЯ КОРІВ ПІСЛЯ ЗАХВОРЮВАННЯ ЇХ ЕНДОМЕТРИТОМ

А.О.Масс

Харківська державна зооветеринарна академія

У статті розглянуті питання ефективності штучного осіменіння корів і їх запліднення після захворювання ендометритами. Встановлено, що у корів з відсутністю проблем при родах і у післяродовому періоді повноцінна статевая охота у середньому наставала на початку третього місяця після отелення, у той час коли у корів, які перехворіли ендометритом, ці ознаки виникали тільки на п'ятому місяці. У тварин з патологією родів і післяродового періоду рівень неплідності зростає у 2 рази.

Ключові слова: **корова, захворювання, ендометрит, профілактика, відтворювальна функція, лікування, осіменіння, запліднення.**

Широке розповсюдження серед корів післяродових ендометритів призводить до патологічних змін у статевих органах, затримує їх інтенсивне використання і наносить значні збитки тваринництву.

Гінекологічні захворювання тварин, що зумовлюють анафродизію, неповноцінність статевих циклів, зниження заплідненості, виникають здебільшого